

Motivationsfaktorer for jordfordeling

- spørgeskemaundersøgelse og interviews med lodsejere

Forfatter

Kirsten Marie Risbjerg, specialkonsulent, SEGES, Erhvervsøkonomi

Hovedkonklusion

Jordejere er generelt positivt indstillet overfor at indgå i en jordfordeling og medvirke til en hensigtsmæssig anvendelse af de enkelte arealer. Barrierer er usikkerhed om arealernes fremtidige anvendelse, omkostningers størrelse og at mange skal blive enige.

Sammendrag

For at få et indblik i, hvilke motivationsfaktorer og barrierer, der er for multifunktionel jordfordeling for den enkelte lodsejer, er der gennemført en spørgeskemaundersøgelse samt interviews med udvalgte lodsejere.

Responserne fra både spørgeskemaer og interviews indikerer, at lodsejere generelt er positive overfor jordfordeling. Motivationsfaktorerne for at indgå i en jordfordeling fordeler sig i to hovedgrupper: Bedre landbrugsdrift og bedre natur.

Barrierer set fra respondenternes synspunkt er usikkerhed om hele projektet og bekymring om, hvad projektet kan medføre af sideeffekter, om der er dækning for omkostninger og værditab og at mange lodsejere med forskellige interesser skal blive enige.

Interviewene peger på, at lodsejernes følelser i nogle tilfælde kan være i vejen for at få puslespillet til at gå op. Ved planer om at tage større arealer af agerjord ud af drift må man også være klar over, at dette kan møde modvilje ud fra en generel betragtning om, at landbrugsjord er en knap ressource.

Baggrund

Forholdene på det enkelte landbrug betyder en del for, hvilke faktorer man som ejer lægger vægt på for at indgå i en jordfordeling.

For nogle vil driftsmæssig optimering, rationalisering af driften og udbyttepotentiale være det, der kan motivere mest til at indgå i en jordfordeling. For andre vil produktionen være af mindre betydning, mens forhold som f.eks. natur og biodiversitet, rent drikkevand og rent vandmiljø vil veje tungere.

Samtidig kan der være juridiske udfordringer eller skattemæssige barrierer, som jordejere står overfor i forbindelse med multifunktionel jordfordeling.

Materialer og metoder

Det undersøges gennem et spørgeskema samt interviews, hvad jordejere rundt om i landet lægger mest vægt på, når de tager stilling til, om de vil være med i en jordfordeling. Der er alene tale om et indblik, ikke en dækkende undersøgelse, ligesom respondenterne er et lille udsnit udvalgt på baggrund af SEGES' kontakter til jordfordelingsprojekter og dermed ikke forventes at være repræsentative for alle lodsejere berørt af jordfordeling.

Spørgeskemaet, der ses som bilag 1, blev udsendt til lodsejere berørt af jordfordeling i områderne Tim Å, As Vig, Åkær Enge og afvandingslauget Ramme Å. Lodsejerne, som spørgeskemaet blev sendt til, var alle nogle, som havde haft en eller anden form for kontakt til en tovholder for det lokale projekt (i praksis en konsulent fra landbrugsrådgivningen). Lodsejerne vidste således, at der blev påtænkt en multifunktionel jordfordeling i deres område, uden nødvendigvis at være meget involveret. Mange af lodsejerne ejer landbrugsjord, som de enten selv driver eller bortforpagter. Der er dog også en del, som ejer ejendomme på få ha. i jordfordelingsområderne. Det er sandsynligt, at motiverne for at indgå i en jordfordeling er forskellige for de to grupper.

Spørgeskemaet blev sendt ud til i alt 55 lodsejere, hvoraf 27 svarede.

Der var i spørgeskemaet mulighed for at angive sit telefonnummer med henblik på et interview, hvilket 6 personer fra Tim Å-området samt 5 personer fra As Vig-området valgte at gøre. Da de 11 personer blev ringet op, accepterede 9 et interview og én henviste til en anden jordejer, som accepterede et interview. Der er således gennemført 10 interviews.

Interviews blev gennemført semistrukturerede efter interviewguiden - vedlagt som bilag 2.

Resultater og diskussion

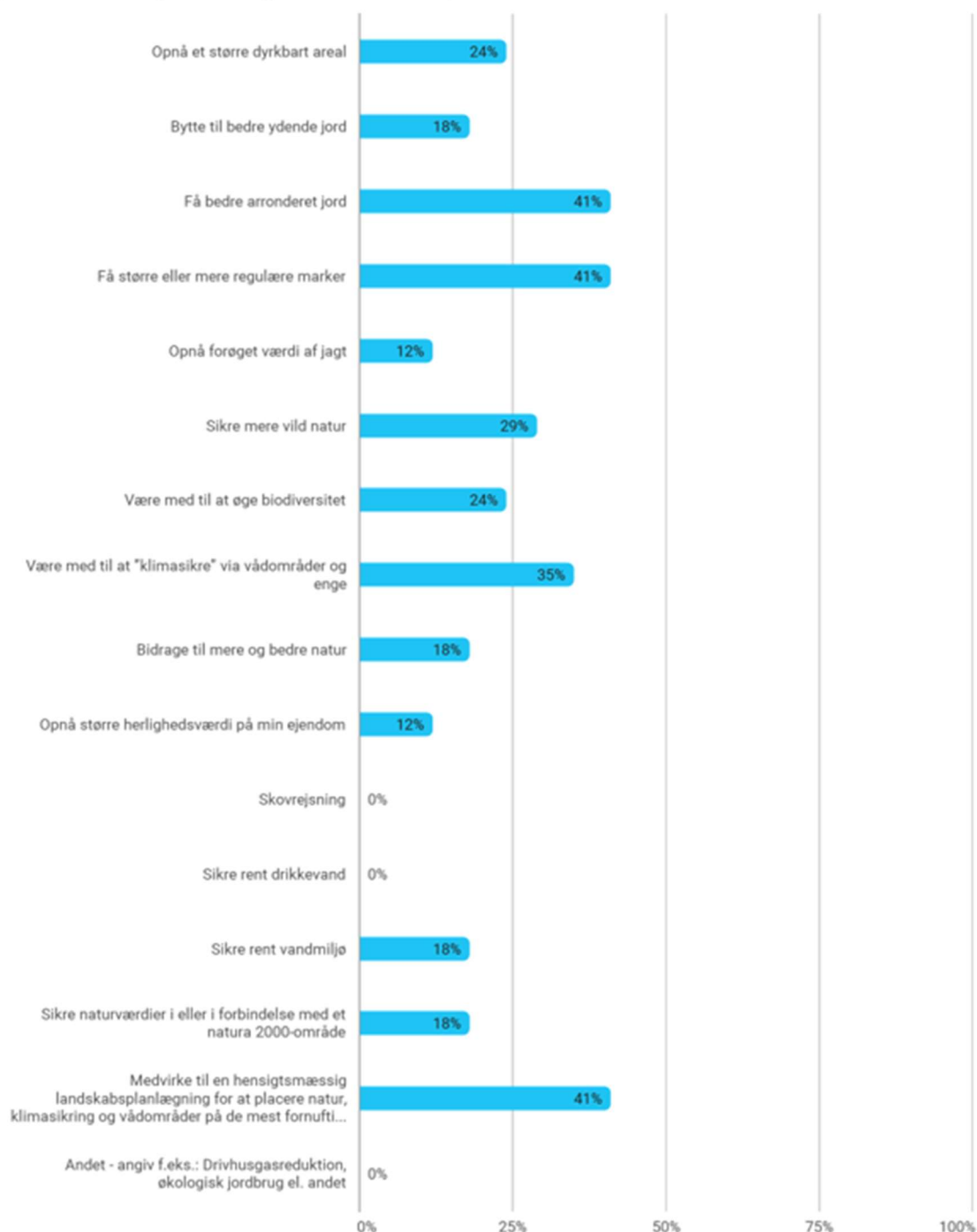
Spørgeskemaer

Besvarelserne af spørgeskemaet viste mange forskellige motivationsfaktorer for jordfordeling. Opgørelsen af spørgeskemaerne er vedlagt som bilag 3.

Respondenterne blev bedt om at angive flere forskellige (så mange, som de ønskede) af en række forslag til motivationsfaktorer (se figur 1). "Topscorene" ligger i to kategorier: Bedre arrondering og medvirken til en hensigtsmæssig landskabsplanlægning, så natur, klimasikring og landbrugsarealer placeres så fornuftigt som muligt.

Det er helt naturligt, at landbrugere ønsker at bytte sig til bedre jord, bedre arrondering og mere regulære marker for derved at opnå bedre indtjening og eventuelt også en nemmere arbejdsgang.

Hvad tænker du umiddelbart kunne motivere dig mest til at indgå i en jordfordeling? Sæt gerne flere krydser

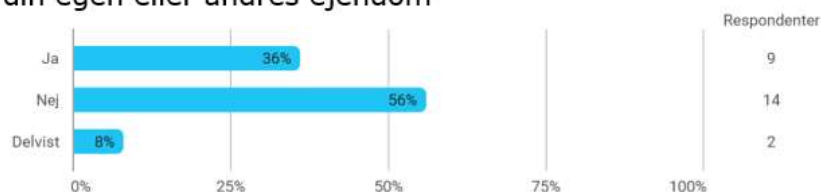

Figur 1

Det fremgår ikke af opgørelsen, hvem der har givet de enkelte svar, så det kan ikke aflæses, om det er landbrugere eller ejerne af de små ejendomme, der motiveres af at medvirke til en hensigtsmæssig landskabsplanlægning, at "klimasikre", at øge biodiversitet og at bidrage til natur og miljø på andre måder. Imidlertid ejer respondenterne i gennemsnit 108,1 ha, hvilket antyder, at en stor del af dem ejer landbrugsejendomme og ikke "kun" nogle få ha omkring deres bolig.

65% af respondenterne har angivet, at de forventer, at den jord, de afgiver i en jordfordeling, fremover skal anvendes til natur. Hertil kommer 25%, som angiver, at deres jord vil blive til permanent græs efter jordfordelingen. En mellemvej mellem landbrugsmæssig drift og natur og miljøinteresser.

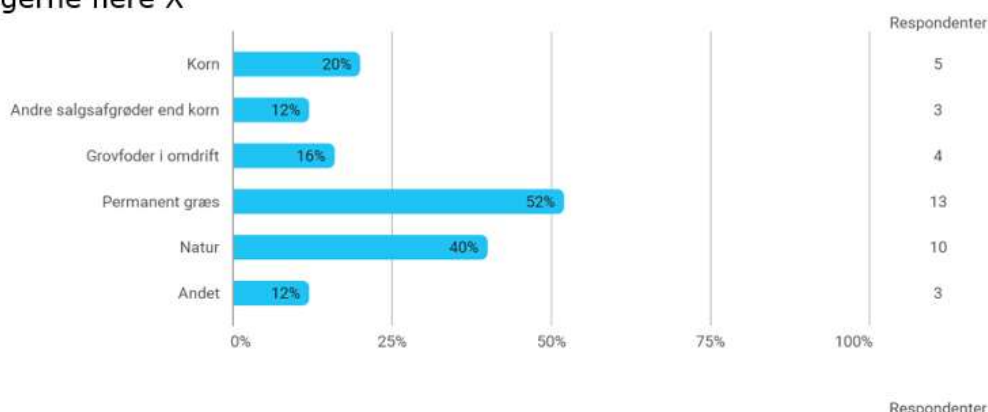
Angiv om jorden, der evt. skal indgå i en jordfordeling, bruges til udbringning af husdyrgødning fra din egen eller andres ejendom

Figur 2

Som det ses af figur 2 ovenfor, er der en del af arealet, som tænkes ind i jordfordelingen, der i dag bruges til udbringning af husdyrgødning. Dette indikerer, at der vil være behov for erstatningsjord for at få jordfordelingen til at gå op, samtidig med at harmonikravet stadig kan opfyldes af de berørte landbrugsvirksomheder.

◀ Hvad bruges arealet på din ejendom, som tænkes ind i en jordfordeling, til i dag? Sæt gerne flere X

Figur 3

Figur 3 viser, at mange af respondenternes arealer, som berøres af jordfordelingen, allerede i dag er natur eller permanent græs. Det bør alt andet lige gøre jordfordelingen nemmere at gennemføre i forhold til eventuel kompensation, da der er færre arealer i egentlig omdrift med en væsentlig indtægtsnedgang ved afståelse af arealet eller ophør af dyrkning.

Interviews

Interviewpersonerne er et udsnit af lodsejere i to områder, hvor der påtænkes en multifunktionel jordfordeling. De er således ikke repræsentative for samtlige lodsejere, der berøres af multifunktionelle jordfordelinger. Besvarelserne bærer præg af, at processen i de to områder er blevet forsinket af forsamlingsforbud grundet Covid-19 og ikke er nået ret langt. Det er derfor i høj grad de mere overordnede overvejelser, interviewpersonerne har nået at gøre sig.

En samlet oversigt over interviewrespons er vedlagt som bilag 4.

Samtlige respondenter giver udtryk for, at multifunktionel jordfordeling er en god ting, at det er positivt at få placeret natur hhv. landbrugsdrift på de arealer, hvor det giver mest mening.

Motivationsfaktorerne for at indgå i en jordfordeling fordeler sig ligesom for spørgeskemaerne i to hovedgrupper: Bedre landbrugsdrift og bedre natur.

Landbrugere vil gerne lade våd jord, som er omkostningstung og besværlig at drive, overgå til natur mod at få erstatningsjord eller økonomisk erstatning for at afstå jorden eller ophøre med at dyrke den. Flere påpeger, at det giver samfundsmæssigt god mening at lade dyrkningsmæssigt marginale arealer tjene natur- og rekreative formål. Samtidig giver de fleste af dem udtryk for, at de også gerne vil medvirke til at få mere natur i lokalområdet.

Lodsejere, som ikke er landbrugere, lægger naturligt nok mest vægt på at medvirke til at få et bedre eller mere sammenhængende naturområde, som kan bruges rekreativt. De ser dog også personlige fordele som mulighed for at afhænde nogle få hektar, de alligevel ikke bruger til noget.

I forhold til barrierer for jordfordelingen er den største, der kommer til udtryk hos de interviewede personer, usikkerhed omkring projektet. Usikkerheden kan være et udtryk for, at de to projekter ikke er nået ret langt, da oplysningen om projekterne har trukket ud grundet Covid-19. Usikkerheden omfatter både økonomi, fysisk afgrænsning, udseende og anvendelse af arealerne efter jordfordelingen og bekymring for sideeffekter så som dyrkningsrestriktioner på arealer, der grænser op til nye naturarealer.

Interviewpersonerne ser ikke mange direkte ulemper ved jordfordelingen, men peger dog alle på, at det kan være svært at få puslespillet til at gå op. Dels kræver en jordfordeling, at mange interessenter bliver enige, dels er der omkostninger forbundet med jordfordeling til landmåler, tinglysning, omprioritering af lån osv. Det kan også være en udfordring at skaffe erstatningsjord til landbrug, som ikke kan eller vil give afkald på areal.

Enkelte påpeger, at udlæggelse af arealer til natur kan medføre øget færdsel af besøgende i området, hvilket der er delte meninger om blandt lodsejere. Der kan også være bekymring blandt naboerne for, hvad det næste bliver, når et areal er udlagt til natur: Må man eksempelvis gøde på tilgrænsende arealer?

Det påpeges fra flere sider, at nyudlagte naturarealer i virkeligheden er kulturarealer, der skal passes for at være attraktive. Overlader man arealet helt til sig selv, vil det i de første mange år fremstå som ufremkommeligt krat, hvilket respondenterne ikke ønsker, selvom arealerne ad åre vil springe i skov.

Der er en vis modstand mod at opgive for megen landbrugsjord – det er en begrænset ressource. Det fremgik også af interviewene, at der er en del følelser i ligningen: "Jeg har arvet jorden og den mark har altid været den bedste at dyrke".

Konklusion

Respondenterne af både spørgeskemaer og interviews er overordnet positivt indstillet overfor multifunktionel jordfordeling. Motivationen for at deltage i jordfordelingen samler sig om interesse for at bidrage til bedre og mere sammenhængende natur, samtidig med opfyldelsen af personlige mål af økonomisk karakter. Sidstnævnte er at frasælge jord, lodsejeren alligevel ikke bruger, eller – for ejere af landbrug – at bytte til mere dyrkningssikker jord.

Barrierer set fra respondenternes synspunkt er usikkerhed om hele projektet inkl. bekymring om, hvad projektet kan medføre af sideeffekter, om der er dækning for omkostninger og værditab og at mange lodsejere med forskellige interesser skal blive enige.

Interviewene tyder på, at lodsejernes følelser i nogle tilfælde kan være i vejen for at få puslespillet til at gå op. Ved planer om at tage større arealer af agerjord ud af drift må man også være klar over, at dette kan møde modvilje ud fra en generel betragtning om, at landbrugsjord er en knap ressource.

Appendiks

Bilag 1: Spørgeskema motivationsfaktorer for jordfordeling

Bilag 2: Interviewguide – lodsejeres motivationsfaktorer for jordfordeling

Bilag 3: Opgørelse motivationsfaktorer for jordfordeling

Bilag 4: Resultater interviews

*SEGES - Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.
Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N*

T: +45 8740 5000 - F: +45 8740 5010 - E: info@seges.dk

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov. SEGES er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende notatets informationer.

Bilag 1: Spørgeskema motivationsfaktorer for jordfordeling

- 1) Angiv det samlede ejede areal for din ejendom (X antal ha)
- 2) Hvis der overvejes jordfordeling i dit område, så angiv størrelsen på det areal af din jord, der forventes bragt i spil (X antal ha)
- 3) Angiv om jorden, der evt. skal indgå i en jordfordeling, bruges til udbringning af husdyrgødning fra din egen eller andres ejendom (sæt X - ja - nej - delvist)
- 4) Hvad bruges arealet på din ejendom, som tænkes ind i en jordfordeling, til i dag? Sæt gerne flere X (korn, andre salgsafgrøder end korn, grovfoder i omdrift, permanent græs, natur, andet)
- 5) Hvad skønner du, værdien af dine arealer, der kan komme i spil i en jordfordeling, er? (kr. pr. ha)
- 6) Hvad forventer du, at den jord, du afgiver i en jordfordeling, vil blive brugt til efter jordfordelingen - sæt X (korn, andre salgsafgrøder end korn, grovfoder i omdrift, permanent græs, natur, andet)
- 7) Hvad skønner du, den fremtidige jordværdi på arealerne vil være? (kr. pr. ha)
- 8) Hvad tænker du umiddelbart kunne motivere dig mest til at indgå i en jordfordeling? Sæt gerne flere krydser.
 - a) Opnå et større dyrkbart areal
 - b) Bytte til bedre ydende jord
 - c) Få bedre arronderet jord *HVIS der svares c, åbnes spørgsmål 10 –
 - d) Få større eller mere regulære marker
 - e) Opnå forøget værdi af jagt
 - f) Sikre mere vild natur
 - g) Være med til at øge biodiversitet
 - h) Være med til at "klimasikre" via vådområder og enge
 - i) Bidrage til mere og bedre natur
 - j) Opnå større herlighedsværdi på min ejendom
 - k) Skovrejsning
 - l) Sikre rent drikkevand
 - m) Sikre rent vandmiljø
 - n) Sikre naturværdier i eller i forbindelse med et natura 2000-område
 - o) Medvirke til en hensigtsmæssig landskabsplanlægning for at placere natur, klimasikring og vådområder på de mest fornuftige steder.
 - p) Andet – angiv f.eks.:
 - i) Drivhusgasreduktion
 - ii) Økologisk jordbrug

q) _____

9) Prioriter de 3 forhold, der er vigtigst for dig, hvis du skulle indgå i en jordfordeling: (Fritekst eller forslag fra listen ovenfor – indsæt da blot nr.?)

a) _____

b) _____

c) _____

10) Hvis arrondering er en vigtig årsag for dig til at indgå i en jordfordeling, så markér nedenfor, hvilke(n) fordel(e) en forbedret arrondering vil give dig (gerne flere krydser):

a) Kortere afstand fra lagre til mark

b) Kortere indbyrdes afstande mellem marker

c) Større og mere hensigtsmæssigt figurerede marker

d) Andet, uddyb: _____

11) Har du kendskab til arealrestriktioner på den jord, som kunne være relevant at inddrage i jordfordeling? Hvis ja, så angiv hvilke. Sæt gerne flere krydser:

a. § 3-beskyttede naturtyper

b. Natura 2000-områder

c. Lokalplaner

d. Fortidsminder, herunder diger og gravhøje,

e. Bilag IV-arter

f. Fredning

g. Jordforurening

h. Vandboringer

i. Begrænsninger i f.eks. tinglyste servitutter

j. Andet, uddyb: _____

12) Forventer du at få dyrkningsjord ved jordfordelingen? I givet fald, hvor langt ligger jorden fra din beboelsesbygning (eller på en ejendom uden beboelse din hovedlod)?

a) Arealer dyrket i omdrift, afstand: _____ km__

b) Vedvarende græsningsarealer, afstand: _____ km__

c) Fradragsarealer (arealer med fredskovspligt, arealer som ikke må tilføres gødning og arealer helt uden landbrugsmæssig værdi, f.eks. søer) afstand: _____ km__

Angiv kontaktoplysninger, så vi kan kontakte dig for et uddybende interview :-)

Navn

Mobilnummer

Postnummer

SEGES - Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N

T: +45 8740 5000 - F: +45 8740 5010 - E: info@seges.dk

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov. SEGES er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende rapportens informationer.

Bilag 2: Interviewguide

- Iodsejeres motivationsfaktorer for jordfordeling

Kirsten Marie Risbjerg, specialkonsulent, SEGES, Erhvervsøkonomi

Interviewguide til interviews om motivationsfaktorer for at indgå i jordfordeling.

- Værdi, indtjening og bløde værdier.

Interviewguide

Overordnet

- Hvor meget bliver du selv påvirket af den igangværende jordfordeling?
 - Positiv påvirkning?
 - Negativ påvirkning?
 - Hvor stort et areal har du, som tænkes ind i en jordfordeling?
 - Hvad bruges dette areal til i dag?
 - Kan du overføre denne anvendelse til det nye areal, du får?
- Fortæl om, hvilke værdier der knytter sig til din ejendom. Værdier tænkes bredt – altså både økonomisk værdi og andre værdi så som herlighedsværdi og naturværdi.
- Hvilke barrierer ser du i umiddelbart forhold til jordfordeling?

Miljøret

Beskyttede naturtyper

- Har du arealer med beskyttede naturtyper, jf. naturbeskyttelseslovens § 3, på din ejendom?
- Hvor store arealer med beskyttede naturtyper har du på din ejendom?
- Forventer du, at arealer med beskyttede naturtyper skal indgå i jordfordelingen?
- I så fald: Hvilke naturtyper skal indgå i jordfordelingen?
- Hvor stor en del af arealerne med beskyttede naturtyper skal indgå i jordfordelingen?
- Har du drøftet med myndigheder/rådgivere/andre, om den ønskede jordfordeling kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3?
- I så fald: Hvad har der været drøftet, og er det forventningen, at der skal meddeles dispensation?

Natura 2000-områder

- Har du arealer med Natura 2000-områder på din ejendom?
- Hvor store arealer med Natura 2000-områder har du på din ejendom?
- Forventer du, at arealer med Natura 2000-områder skal indgå i jordfordelingen?
- I så fald: Hvilke Natura 2000-områder og hvilke habitater skal indgå i jordfordelingen?

- Hvor stor en del af arealerne med Natura 2000-områder skal indgå i jordfordelingen?
- Har du drøftet med myndigheder/rådgivere/andre, om den ønskede jordfordeling kræver dispensation fra habitatbekendtgørelsen?
- I så fald: Hvad har der været drøftet, og er det forventningen, at der skal meddeles dispensation?

Bilag IV-arter

- Har du kendskab til, at der er EU-beskyttede arter på din ejendom eller i nærheden af din ejendom (bilag IV-arter, f.eks. stor vandsalamander, diverse tudser, diverse flagermus, markfirben)?
- I så fald: Hvilke arter findes på eller ved din ejendom?
- Hvor på ejendommen findes de?
- Er det hensigten, at disse arealer skal indgå i jordfordeling?
- Hvad skal arealanvendelsen i så fald ændres fra og til?
- Har du drøftet med myndigheder/rådgivere/andre, om den ønskede jordfordeling kræver dispensation fra habitatbekendtgørelsen ift. disse arter, eller om der skal laves tiltag for at beskytte arterne?

Drikkevand

- Har du vandboringer på din ejendom?
- Har du BNBO'er (BoringsNære BeskyttelsesOmråder) på din ejendom?
- Forventer du, at arealerne omkring boring eller i BNBO vil indgå i jordfordeling?

Line Maagaard, 25. marts 2021

Dagpenge/efterløn og folkepension

Folkepension

1. Modtager du folkepension? JA
2. Kommer der en ejendomsavance til beskatning i forbindelse med jordfordeling? JA
3. Har du overvejet, om det kan have betydning for din folkepension? JA
4. Er det noget, som du har drøftet med din økonomirådgiver? JA
5. Hvad har I gjort for at undgå at ejendomsavancen indebærer negative konsekvenser for din folkepension?

(Hvis der udløses ejendomsavance – kan det have betydning for folkepensionen. Afhængig af ejendomsavancens størrelse kan man risikere, at folkepensionen nedsættes eller helt bortfalder)

Dagpenge/efterløn

1. Modtager du dagpenge eller efterløn? JA
2. Tilkøber du jord i forbindelse med jordfordeling? JA
3. Har du overvejet om, om det kan have betydning for dine dagpenge eller din efterløn? JA
4. Er det noget, som du har drøftet med din økonomirådgiver? JA
5. Hvad har I gjort for at undgå at ved tilkøb af jord giver negative konsekvenser i forhold til dagpenge/efterløn?

(Hvis man i forbindelse med jordfordeling er på efterløn/dagpenge og tilkøber jord, skal det tilkøbte jord straks bortforpagtes, ellers vil man ikke længere være berettiget til ydelser fra a-kassen)

- Har disse forhold haft betydning for din interesse i at indgå i jordfordelingen?

Bodil Jensen, 17. marts 2021

Tilskud og udgifter

- Har du fået tilskud til jordfordelingen?
- Har du overvejet om tilskuddet skal beskattes?
- Har du undersøgt de skattemæssige konsekvenser af tilskud?
- Har du gjort noget for at minimere de skattemæssige konsekvenser af tilskud?
 - Hvad?
- Har det haft betydning for din interesse i at indgå i jordfordelingen?
- Har du haft udgifter til rådgivere mv. ifm. jordfordelingen?
- Har du overvejet, om du har fradrag for disse udgifter?
- Har evt. manglende fradragsret haft betydning for din interesse i at indgå i jordfordelingen?

Tinglysning

- Har du undersøgt, om der skal betales tinglysningsafgift ved jordfordelingen?
- Har det haft betydning for din interesse i at indgå i jordfordelingen?

Jens Jul Jacobsen, 25. marts 2021

Jordfordeling: Spørgsmål vedr. ejendomsavance, ejendomsvurdering, ejendomsskat mv.

Ejendomsavance

- Har du undersøgt, om deltagelsen i jordfordelingen medfører betaling af skat af ejendomsavance?
- Har du undersøgt, om der er mulighed for at udskyde betaling af skat af en eventuel ejendomsavance?
- Har du hørt om genanbringelsesreglerne og de såkaldte mageskifteregler?
- Ved du, om man kan genanbringe en eventuel ejendomsavance ved at købe et udlejet stykke jord?
- Ved du, om man kan genanbringe en eventuel ejendomsavance fra et afgivet stykke jord, der er udlejet, ved at købe et stykke jord, du selv vil drive?
- Har du undersøgt, om en ejendomsavance eventuelt kan være helt skattefri?
- Har du undersøgt, om der eventuelt kan være en "negativ" ejendomsavance i forbindelse med fordelingen og hvad du i givet fald kan bruge den til?
- Hvis jordfordelingen medfører ejendomsavance, kan du så "spare avancen op" i virksomhedsordningen?
- Har du tænkt over de skattemæssige konsekvenser, hvis der i forbindelse med jordfordelingen bliver tinglyst rådighedsindskrænkninger af den ene eller den anden art?

Vurdering og ejendomsskat (grundskyld)

- Ved du, om der er større eller mindre ejendomsskat (grundskyld) på den jord, du modtager, end den jord, du afgiver?
- Har du tænkt over, om jordfordelingen kan betyde noget for den offentlige vurdering af din landbrugsejendom, herunder om ejendommens status som landbrug kan blive ændret til beboelse?
- Har du tænkt over, om en sådan ændring af ejendommens vurderingsmæssige status kan medføre højere ejendomsskatter (grundskyld) og højere ejendomsværdiskat af stuehuset?
- Og har du tænkt over, om det vil have skattemæssige konsekvenser ved et senere salg af ejendommen, hvis den skifter vurderingsmæssig status til beboelse?

Generelt om skat, vurdering mv.

- Har du drøftet de skatte- og momsmæssige samt vurderingsmæssige konsekvenser ved jordfordelingen igennem med din skatterådgiver?

Søren Hjorth, 26. marts 2021

Relevans

Bidrag til AP2: Notat: "Motivationsfaktorer for jordfordeling - interviews med lodsejere".

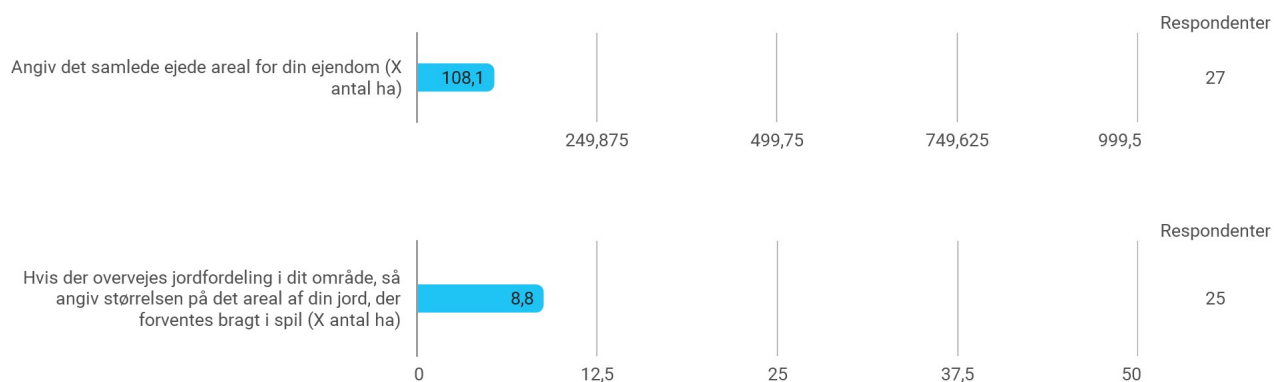

*SEGES - Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.
Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N*

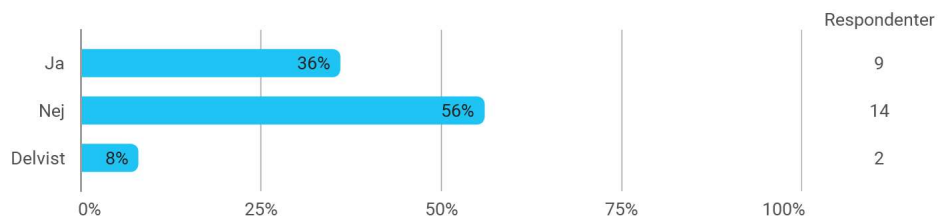
T: +45 8740 5000 - F: +45 8740 5010 - E: info@seges.dk

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov. SEGES er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende rapportens informationer.

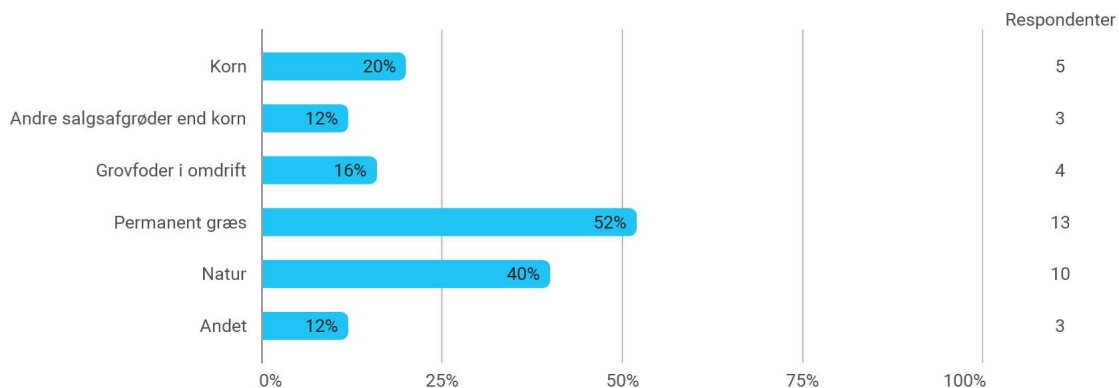
Bilag 3: Opgørelse motivationsfaktorer for jordfordeling

Angiv om jorden, der evt. skal indgå i en jordfordeling, bruges til udbringning af husdyrgødning fra din egen eller andres ejendom

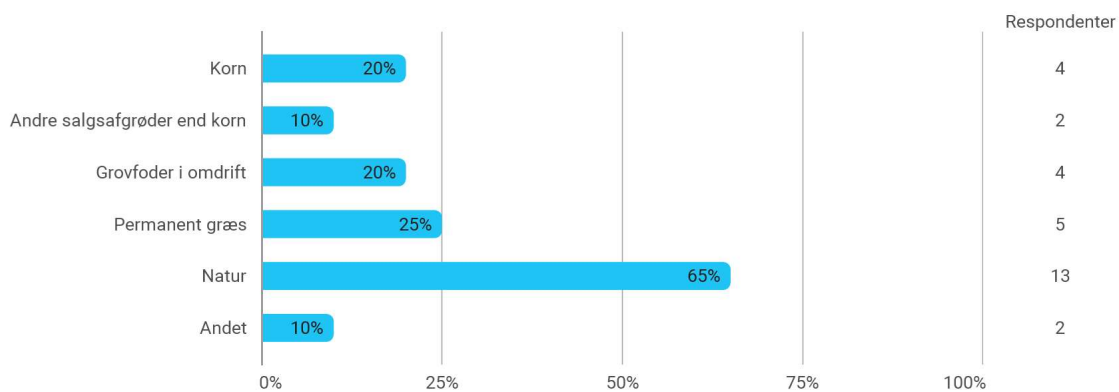

Hvad bruges arealet på din ejendom, som tænkes ind i en jordfordeling, til i dag? Sæt gerne flere X

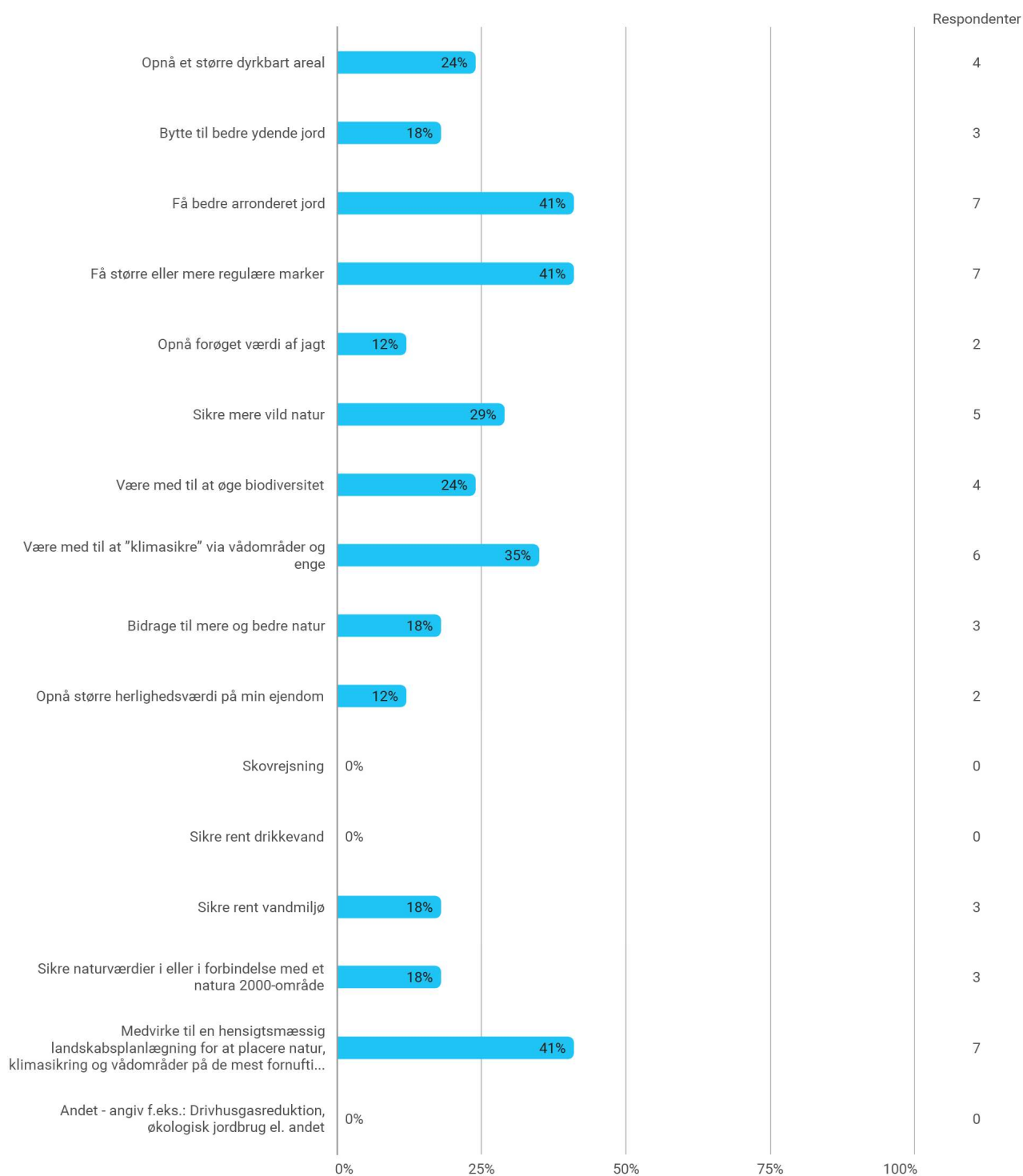

Hvad forventer du, at den jord, du afgiver i en jordfordeling, vil blive brugt til efter jordfordelingen - sæt X

Hvad tænker du umiddelbart kunne motivere dig mest til at indgå i en jordfordeling? Sæt gerne flere krydser

Hvad tænker du umiddelbart kunne motivere dig mest til at indgå i en jordfordeling? Sæt gerne flere krydser - Andet - angiv f.eks.: Drivhusgasreduktion, økologisk jordbrug el. andet

Prioriter de 3 forhold, der er vigtigst for dig, hvis du skulle indgå i en jordfordeling:

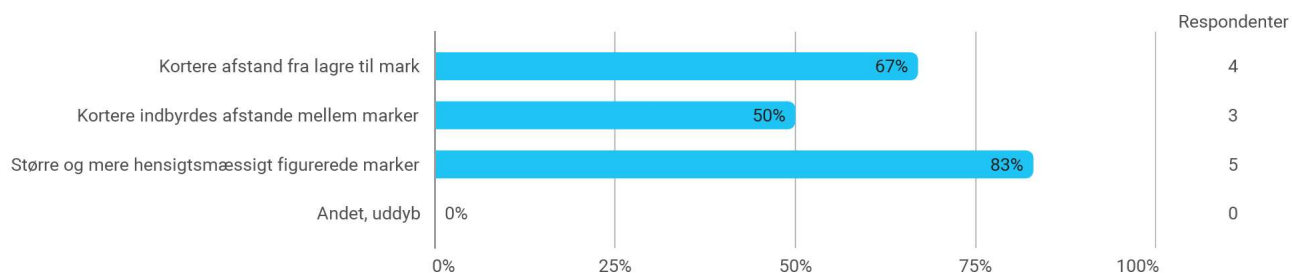
- Jeg har interesse i at sælge engen som vandområde
- Mere regulære Arrondering
- Bytte eng til agerjord

- arronderet jord
stor mark
natuur
- Klimasikring via vådområder de mest fornuftige steder
Sikre bedre natur
- erodering.
større marker
landskabsplanlægning
- Større dyrkbart areal
Mindre drivhusgas
Mere biodiversitet
- bytte til bedre ydende jord
være med til at klimasikre via vådområder og enge
være med til at øge biodiversitet
- landskabsplanlægning
- landskabsplanlægning
Få bedre arronderet jord
jagt
- som afkrydset
- Natur
Natur
Natur
- Bedre arrondering
Mere regulære arealer
Opnå større areal
- Fornuftig økonomi
Godt samarbejde, reelle hensigter
Meningsfuldt projekt
- Seges

Hvis vi sælger mosen, skal prisen være så høj, at det modsvare gårdens værditab.
Det kan måske være svært at sælge gården, hvis herlighedsværdien bliver mindre.

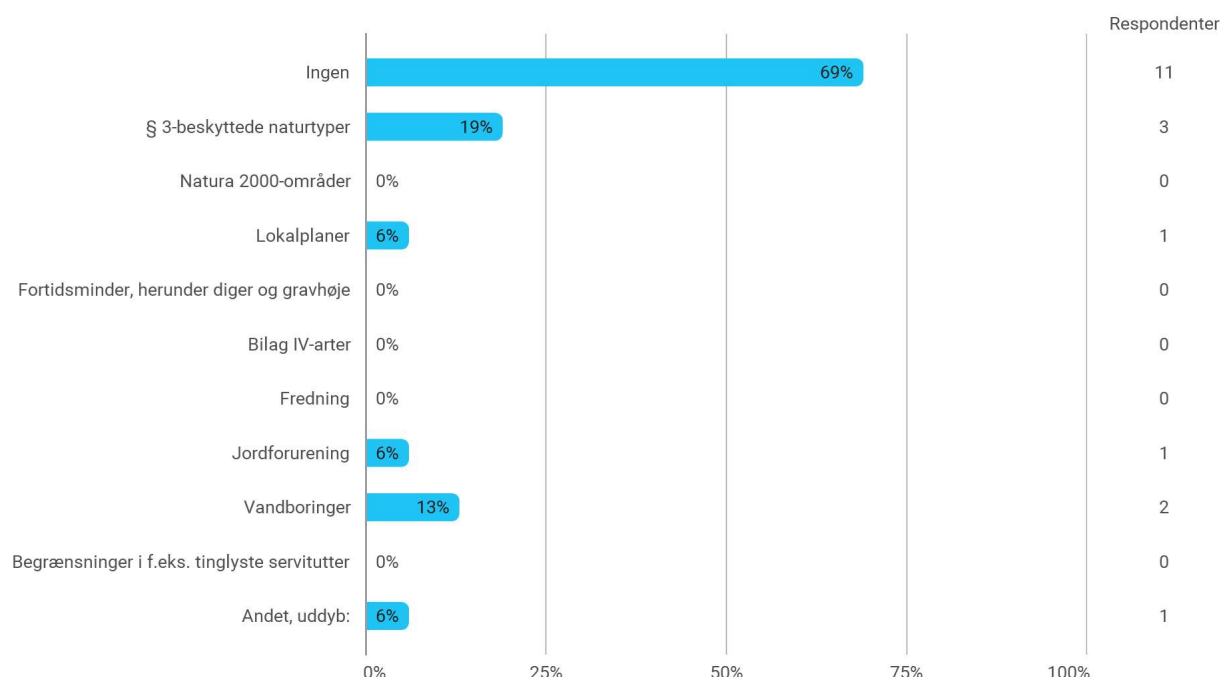
- Medvirke til hensigtsmæssig landskabsplanlægning for at placere natur.
Bidrage til mere og bedre natur
Være med til at klima sikre via vådområder

Hvis arrondering er en vigtig årsag for dig til at indgå i en jordfordeling, så markér nedenfor, hvilke(n) fordel(e) en forbedret arrondering vil give dig (gerne flere krydser):

Hvis arrondering er en vigtig årsag for dig til at indgå i en jordfordeling, så markér nedenfor, hvilke(n) fordel(e) en forbedret arrondering vil give dig (gerne flere krydser): - Andet, uddyb

Har du kendskab til arealrestriktioner på den jord, som kunne være relevant at inddrage i jordfordeling? Hvis ja, så sæt gerne flere kryds.

Har du kendskab til arealrestriktioner på den jord, som kunne være relevant at inddrage i jordfordeling? Hvis ja, så sæt gerne flere kryds. - Andet, uddyb:

- Ved ikke

Forventer du at få dyrkningsjord ved jordfordelingen? I givet fald, hvor langt ligger jorden fra din beboelsesbygning I givet fald, hvor langt ligger jorden fra din beboelsesbygning (eller på en ejendom uden beboelse: Hvor lang fra ejendommens hovedlod)? - Arealer dyrket i omdrift, afstand i km

- 3km
- 6
- 0-7km
- 3
- nej
- nej
- 2
- 0
- 1,5

Forventer du at få dyrkningsjord ved jordfordelingen? I givet fald, hvor langt ligger jorden fra din beboelsesbygning I givet fald, hvor langt ligger jorden fra din beboelsesbygning (eller på en ejendom uden beboelse: Hvor lang fra ejendommens hovedlod)? - Vedvarende græsningsarealer, afstand i km

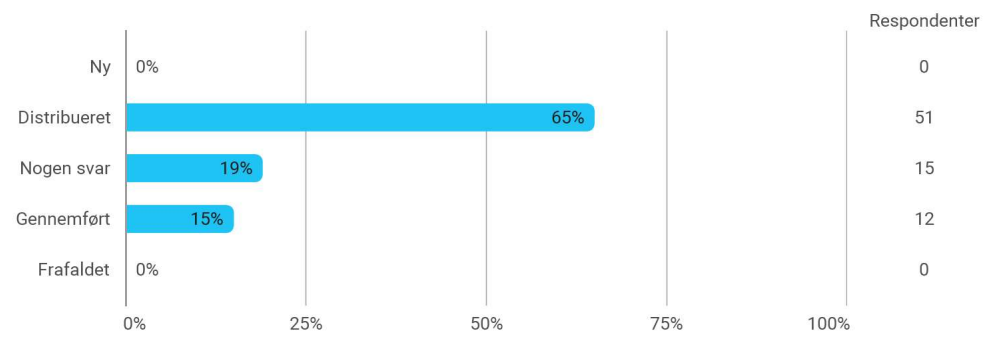
- 1
- 3
- 0

Forventer du at få dyrkningsjord ved jordfordelingen? I givet fald, hvor langt ligger jorden fra din beboelsesbygning I givet fald, hvor langt ligger jorden fra din beboelsesbygning (eller på en ejendom uden beboelse: Hvor lang fra ejendommens hovedlod)? - Fradragsarealer (arealer med fredskovspligt, arealer som ikke må tilføres gødning og arealer helt uden landbrugsmæssig værdi, f.eks. søer) afstand i km

- 5

- 0

Samlet status

SEGES - Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N

T: +45 8740 5000 - F: +45 8740 5010 - E: info@seges.dk

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov. SEGES er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende rapportens informationer.

Bilag 4: Resultater interviews

Tim A	Motivation	Bekymringer og barrierer	Andre overvejelser	Bemærkninger om respondent
Respondent 1	Vil gerne sælge 3 ha for at blive gældfri før generationsskifte til datteren, så det bliver nemmere for hende at overtage.	At hele ejendommens herlighedsværdi afhænger af de 3 ha (ud af 14), så den bliver svær at sælge (til andre end datteren).	En engangserstatning for at lade være med at dyrke jorden kunne være et alternativ til at sælge. har mistet dyrkningsværdi i årene efter pumpeens etablering. Der er ikke meget dyrkning at tage ved at udlægge den til natur. Ejendommen mister sikkert ikke værdi ved at en del bliver udlagt til natur. Der er en del af min ejendom, jeg altid har dyrket og altid har tænkt, skulle blive ved med at dyrkes. Det vil kræve en mental ændring, hvis den del skal noget andet!	Pensionist
Respondent 2	Vil gerne have lavbundsarealet lagt ud til natur. Det er omkostningstungt og besværligt at drive den lave jord.	Der er ikke talt priser endnu - usikkerhed. Nogle gange er der nærmest tale om "jordforvirring", det er et puslespil at få ejerne til at blive enige! Der bliver længere til den nye jord. Der skal være erstatningsjord nok til at få puslespillet til at gå op. Hvis det offentlige ikke afsætter penge nok til pleje af de nye "naturarealer", som i virkeligheden er kulturarealer, bliver det bare til krat de første mange år. Der er ikke nogle dyr, der vil leve der. De vil bare bo i kratet og gå ud og spise mine afgrøder.	Jordfordeling er generelt en god ting. Alle jordejere synes, deres jord er den bedste: De vil have mere for den jord, de afgiver, end de vil give for den jord, de får.	Pensioneret landmand, jord bortforpagtet
Respondent 3	Vil gerne have noget mere dyrkningssikker jord i stedet for den lave jord langs åen.	Jeg er ikke mindet for, at meget store arealer langs åen skal sættes under vand. Det er alt for megen agerjord, der går tabt!		Aktiv mælkeproducent
Respondent 4	Der kunne være mulighed for at bytte agerjord til naturarealer, hvor jeg kan gå på jagt.	Bekymring i området: Hvad bliver den næste restriktion ved siden af det nye naturområde? Må man f.eks. Stadig gåde? Der mangler statslige penge til at erstatte jordværdi og driftstab. Det kræver utroligt mange lodsejeres deltagelse, da vi af historiske årsager hver har et lille lod ned mod en sø. Der er mange omkostninger til tinglysning, låneomlæggelse, landmåler osv.	Det var i et tidligere jordbytte perfekt, at en uvidlig instans fastsatte prisen: Det sparede tid og vi blev ikke uvenner.	Lønmodtager. Tidligere mælkeproducent., jorden udlejet. Bliver kun påvirket af jordfordelingen ved at kunne give erstatningsjord.
Respondent 5	Er egentlig positivt indstillet, men ser virkelig mange udfordringer.			Deltager i Jordfordeling Vest, ikke Tim A. Driver planteavl på 350 ha, heraf 90 ha ejet jord. og passer job ved siden af.
Respondent 6	"Vil gerne have sin barndoms å igen". Humuslaget omsættes i den afvandede jord. Vi kan lige så godt bytte urentabel dyrkning med naturværdi og kulstofbinding. Det er oplagt at starte med sådan et område som Tim A, når man på landsplan ønsker lavbundsjord ud af drift, i stedet for nordisk jord i rentabel drift.	Kan ikke se ulemper.	Vil helst beholde jorden ned ved ået mod en erstatning for at tage det ud af drift, i stedet for at bytte det til erstatningsjord. Tænker ikke ejendomsværdien kommer til at forandre sig ret meget ved at bytte jord med lav dyrkningsværdi til naturværdi.	Ældre landmand
As Vig	Motivation Jeg kan komme af med de 2 ha eng, jeg ikke har noget at bruge til. Det er altid godt, når der bliver gjort noget for naturen, for der bliver jo bygget så mange steder. Det vil være godt med noget rekreativt, f.eks. En sti igennem området. Jeg er positiv overfor projekten. Det bliver måske lang, men forhindrer at det kan gå op. Arealet bliver vådere og vådere, jeg kan snart ikke køre der længere. Det vil være fint at det bliver til natur; delvist vådt, måske afgræsset og så måske med en sti, hvor man kan gå tur (også fra det nær-liggende sommerhusområde). Jeg ville gerne have et område ligesom Årslev Engsø. Det ville være skønt. Jeg vil gerne have nogle dyr til at græsse, så vegetationen bliver holdt lidt nede – godt for biodiversiteten.	Bekymringer og barrierer Hvis han skulle sælge (skal han ikke, har lige købt), ville det muligvis være en ulempe ikke at have de 2 ha eng, hvor en hest kan græsse... Ellers er der ingen ulemper, men det kan blive svært at få mange lodsejere til at blive enige. Ved endnu ikke, hvor grænsen til jordfordelingen går. Ved ikke, hvor meget han berøres (1 eller 1½ ha). Men hvem kommer så til at gå i min baghave? Skal der være mountainbike-stier? Hvis jeg går af med jorden, er det måske ikke umagen værd at søge støtte til at slå det, som jeg gør i dag.	Andre overvejelser Min ejendoms værdi er i høj grad beliggenhed og udsigt. Det bliver ikke dårligere ved at der bliver udlagt et naturområde. Vil heller ikke have noget andet jord end eng i mit areal. Jeg kan godt lide at have lidt jord til min ejendom. Det behøves ikke at være noget jord, der kan bruges til noget. Så længe, det er min jord, bestemmer jeg, hvad der er på jorden. Der kunne i princip-pet blive sat solceller på! Hvis jeg fik en eller anden garanti for, at det skal forblive pæn natur, vil jeg godt sælge. Jeg vil også gerne bytte til et andet "ubrugeligt areal". Jeg vil gerne være sikker på, at det samlede areal bliver et godt rekreativt område. Jeg vil gerne have, at det bliver et sammenhængende område, så jeg kan gå tur i det hele.	Ung mand, som har købt et hus for udsigtens skyld med et par ha eng til.
Respondent 1				
Respondent 2				Boligejer med nogle få ha ned til As Vig. Får i dag støtte til at slå arealet.
Respondent 3	Engområdet er meget dårlig jord, som også er oversvømmet. Nogle af engene gror også efter nu. Det vil være en god ting at lægge noget ud til natur.	Der kan ikke blive nogen ulemper for mig.	Der kan måske blive noget afgræsning, det har jeg altid gået ind for! Kødkvæg. Det har både et formål og ser idyllisk ud.	Ejer en lillebitte eng i vådområdet og 6 ha i et andet, højere område.
Respondent 4	Jordfordeling er en god idé, men processen skal modnes. Jeg afgiver gerne det lille stykke lortejord mod at få 3-4 gange så megen god jord. Bedre arrondering er den store fordel, bedre udnyttelse af maskiner, kortere transport, effektivisering af markarbejdet	Vi beskyldes for at smadre biodiversiteten. En bedre arrondering kan betyde fjernelse af skel og diger for at få fuld effekt af bedre arrondering. Processen omkring jordfordeling er bekostelig. Både opmåling, tinglysning, papirarbejde. Hvis dette skal dækkes af offentlige midler, skal der være en samfundsmæssig værdi. Dette medfører ofte øget offentlig adgang.	Kulturelle og naturmæssige interesser skal tænkes ind i puslespillet. Der skal flyttes nogle hegn og nogle skel, det skal være en option. Det kan være nødvendigt respektere diger, som har ligget der meget længe (historisk interesse). Der er mange interesser, ofte modstridende. Den helt store driver for jordfordeling skal være, at landmændene kan se en fordel i det, se omkostningerne som en investering i en bedre ejendom. Land-brugsjord er en begrænset ressource.	Aktiv landmand